

ЕВРОПЕЙСКИ НАДЗОРЕН ОРГАН ПО ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ

Резюме на становището на Европейския надзорен орган по защита на данните относно преразглеждането на регламентите на ЕС относно връчването на документи и събирането на доказателства по граждански или търговски дела

(Пълният текст на настоящото становище може да се намери на английски, немски и френски език на уебсайта на ЕНОЗД www.edps.europa.eu)

(2019/C 370/07)

На 31 май 2018 г. Европейската комисия представи две предложения за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение, от една страна, на Регламент (ЕО) № 1206/2001 на Съвета от 28 май 2001 г. относно сътрудничеството между съдилищата на държавите членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела ⁽¹⁾ и от друга, на Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 13 ноември 2007 г. относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански и търговски дела ⁽²⁾. Основната цел на предложенията е да се подобри безпрепятственото функциониране на съдебното сътрудничество в тези области, като се предвидят, наред с другото, искания за предаване на документи и събиране на доказателства чрез децентрализирана ИТ система.

ЕНОЗД изразява съгласие, че обменът на лични данни е необходим елемент от създаването на пространство на свобода, сигурност и правосъдие. Поради това той приветства общите цели на предложенията за подобряване на ефективността на съдебното сътрудничество по граждански или търговски дела във връзка със събирането на доказателства и връчването на документи, по-конкретно чрез цифровизация и използване на ИТ технологии. Той споделя мнението, че предложеното законодателство може да има действително въздействие върху ежедневието на гражданите на Европейския съюз.

В настоящото становище се отправят три основни препоръки с цел конструктивно подпомагане на законодателите за постигане на тази много важна цел, като същевременно се гарантира спазване на Хартата и Общия регламент относно защитата на данните

- да се предвиди ясно правно основание за ИТ системата, която следва да бъде използвана за предаването на документи, искания и съобщения за целите на същите регламенти. По-конкретно, ако ИТ системата предполага участието на институция, орган, агенция или служба на Съюза, правното основание по принцип би трябвало да е предвидено в законодателен акт на ЕС. Освен това, дори обработването на личните данни да се осъществява в рамките на съществуваща ИТ система, ЕНОЗД препоръчва използването ѝ да бъде предвидено в законодателния акт. От друга страна, съществуващата система, предвидена да се използва за целта, трябва да бъде надлежно установена въз основа на правен акт, приет на равнище ЕС, какъвто понастоящем не е случаят с e-CODEX. Ако законодателният орган на Съюза реши да използва e-CODEX, следва незабавно да се предприемат мерки за отстраняване на липсата на правен инструмент на равнище ЕС, установяващ и регулиращ тази система,
- в законодателните актове да се включи описание от високо ниво на аспектите на ИТ системата, например отговорности за защита на данните или съответните приложими гаранции, като те следва да бъдат допълнително уточнени в актовете за изпълнение. По-конкретно, правният акт следва да определя в идеалния случай отговорностите на Комисията или на друга институция, орган, агенция или служба на Съюза като (съвместен) администратор или орган, обработващ данните, и степента, в която те ще участват във функционирането на новата система,
- да се извърши оценка на въздействието във връзка със защитата на данните при изготвянето на актовете за изпълнение.

В настоящото становище са предоставени допълнителни подробни препоръки.

ЕНОЗД остава на разположение на институциите за допълнителни консултации по време на законодателния процес и на етапа на прилагане на регламентите след приемането им.

⁽¹⁾ ОВ L 174, 27.6.2001 г., стр. 1.

⁽²⁾ ОВ L 324, 10.12.2007 г., стр. 79.

1. Въведение и контекст

1. На 31 май 2018 г. Европейската комисия представи две предложения ⁽³⁾ за регламент на Европейския парламент и на Съвета, които да изменят:
  - Регламент (ЕО) № 1206/2001 на Съвета от 28 май 2001 г. относно сътрудничеството между съдилищата на държавите членки при събирането на доказателства по граждански или търговски дела (наричан по-нататък „Регламент за събирането на доказателства“),
  - Регламент (ЕО) № 1393/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно връчване в държавите членки на съдебни и извънсъдебни документи по граждански и търговски дела (наричан по-нататък „Регламент за връчването на документи“).
2. Регламентът за събирането на доказателства, който се прилага от 2004 г., предвижда два начина за събиране на доказателства между държавите членки: събиране на доказателства чрез посредничеството на замоления съд или пряко събиране на доказателства от молещия съд.
3. Регламентът за връчването на документи, който се прилага от 2008 г., предвижда различни начини за предаване на документи от една държава членка в друга за целите на връчването във втората чрез предаващи и получаващи органи или чрез предаване по консулски или дипломатически път. В него се установяват също единни правни изисквания за връчването на документи пряко чрез пощенски услуги през граница и се предвижда възможността за пряко връчване чрез компетентно лице от държавата членка адресат, когато такова пряко връчване се допуска от законодателството на тази държава членка. Предвиждат се определени минимални стандарти за гарантиране на правото на защита. Прилагането на Регламента „не се ограничава само до производства пред гражданските съдилища, тъй като приложното му поле обхваща също така и „извънсъдебни“ документи, чието връчване може да е необходимо при различни извънсъдебни процедури (напр. в случаи на наследяване пред нотариус или в производства по семейноправни спорове пред публичен орган) или дори при липсата на свързано със случая съдебно производство“ ⁽⁴⁾.
4. Предложенията са включени в работната програма на Комисията за 2018 г. в рамките на инициативите по REFIT, в частта „Пространство на правосъдие и основни права, изградено върху взаимно доверие“ ⁽⁵⁾. Те са придружени от оценка на въздействието ⁽⁶⁾.
5. Двете предложения предвиждат предаването на документи, искания и съобщения посредством задължителна децентрализирана ИТ система, съставена от националните ИТ системи, които са взаимосвързани чрез комуникационна инфраструктура, позволяваща сигурен и надежден трансграничен обмен на информация между националните ИТ системи. Също така те предвиждат прилагането на Регламент (ЕС) № 910/2014 относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар ⁽⁷⁾.
6. На 13 февруари 2019 г. Европейският парламент прие на първо четене законодателните си резолюции по двете предложения ⁽⁸⁾, в които, наред с другото, изразява съгласие относно създаването на децентрализирана ИТ система, при условие че тя се основава на e-CODEX и че въвеждането на такава система се обуславя от делегирани актове.
7. На 6 юни 2019 г. в Съвета се проведе политически дебат. Председателството стигна до заключението, че „Съветът потвърждава необходимостта от модернизиране на нашите процеси по отношение на съдебното сътрудничество по граждански и търговски дела. Председателството отбеляза изразените предпочитания към децентрализирана и сигурна ИТ система. Добавено беше, че министрите са склонни да приемат задължителното използване на системата само при

⁽³⁾ Предложение COM(2018)378 оконч. (наричано по-нататък „предложение за събирането на доказателства“) и предложение COM(2018)379 оконч. (наричано по-нататък „предложение за връчването на документи“).

⁽⁴⁾ Обяснителен меморандум, стр. 2.

⁽⁵⁾ „Работна програма на Комисията за 2018 г. — Програма за по-обединена, по-силна и по-демократична Европа“ (COM(2017)650 оконч., 24.10.2017 г.), приложение II, точки 10 и 11.

⁽⁶⁾ Работни документи на службите на Комисията SWD(2018)285 и SWD(2018)287.

⁽⁷⁾ Обяснителен меморандум на предложението за събирането на доказателства, стр. 3, и на предложението за връчването на документи, стр. 4. „[в]ъпреки че по принцип нищо не пречи на държавите членки да цифровизират комуникацията помежду си, предишен опит и прогнози за това какво ще се случи без действия от страна на ЕС показват, че напредъкът ще бъде много бавен и че дори когато държавите членки предприемат действия, оперативната съвместимост не може да бъде гарантирана без законодателна рамка на ЕС. Целта на предложението не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки и може да бъде постигната само на равнището на Съюза“.

⁽⁸⁾ P8_TA(2019)0103 и P8_TA(2019)0104.

определени условия, включително по-дълъг преходен период и референтна поддържаща система, предоставяна от Комисията. Следва да се обмисли също списък с подходящи изключения при необходимост. На последно място, председателството отбеляза, че e-CODEX може да се окаже подходящото за целта софтуерно решение. Необходимо е работата да продължи на техническо равнище“⁽⁹⁾.

8. На 23 април 2019 г. Комисията представи на Европейския надзорен орган по защита на данните (наричан по-нататък „ЕНОЗД“) искане за консултация с оглед да се оцени съответствието на двете предложения с Общия регламент относно защитата на данните (наричан по-нататък „ОРЗД“). ЕНОЗД приветства отправеното от Комисията искане за консултация.

3. Заключение

24. ЕНОЗД приветства общите цели на предложенията за подобряване на ефективността на съдебното сътрудничество, по-специално чрез цифровизация и използване на ИТ технологиите, във връзка със събирането на доказателства и връчването на документи по граждански или търговски дела. Съответно, целта на настоящото становище е да предостави конструктивни и обективни съвети на институциите на ЕС.

25. ЕНОЗД приветства факта, че в законодателния акт се посочва архитектура от високо ниво за тази система и се формулират задълженията за надежден обмен на информация и необходимостта от използване на удостоверителни услуги, както е определено в Регламент (ЕС) № 910/2014.

26. ЕНОЗД отправя три основни препоръки, за да се гарантира съответствие с Хартата и Общия регламент относно защитата на данните:

- да се предвиди ясно правно основание за ИТ системата, която следва да бъде използвана за предаването на документи, искания и съобщения за целите на същите регламенти. По-конкретно, ако ИТ системата предполага участието на институция, орган, агенция или служба на Съюза, правното основание по принцип би трябвало да е предвидено в законодателен акт на ЕС. Освен това, дори обработването на личните данни да се осъществява в рамките на съществуваща ИТ система, ЕНОЗД препоръчва използването ѝ да бъде предвидено в законодателния акт. От друга страна, съществуващата система, предвидена да се използва за целта, трябва да бъде надлежно установена въз основа на правен акт, приет на равнище ЕС, какъвто понастоящем не е случаят с e-CODEX. Ако законодателният орган на Съюза се спре на решението e-CODEX, следва незабавно да се предприемат мерки за отстраняване на липсата на правен инструмент на равнище ЕС, установяващ и регулиращ тази система,
- в законодателните актове да се включи описание от високо ниво на аспектите на ИТ системата, например отговорности за защита на данните или съответните приложими гаранции, като те следва да бъдат допълнително уточнени в актовете за изпълнение. По-конкретно, правният акт следва да определя в идеалния случай отговорностите на Комисията или на друга институция, орган, агенция или служба на Съюза като (съвместен) администратор или орган, обработващ данните, в степента, в която те ще участват във функционирането на новата система,
- да се извърши оценка на въздействието във връзка със защитата на данните при изготвянето на актовете за изпълнение.

27. ЕНОЗД отправя също препоръките:

- в двата законодателни акта да се предвиди приемането на акт за изпълнение с цел подробно описание на ИТ системата и да се гарантира, че изпълнителните актове обхващат новите разпоредби за електронните услуги и за директното събиране на доказателства чрез видеоконферентна връзка с оглед на това да бъдат включени също конкретни гаранции за тези операции по обработване на данни,

⁽⁹⁾ Резултати от заседанието на Съвета (9970/19), стр. 7, предварителна версия, достъпна на: <https://www.consilium.europa.eu/media/39709/st09970-en19.pdf>

Съгласно документа на председателството (9566/19), параграфи 8 и 13, „в изготвените от Комисията оценки на въздействието, които придружават двете предложения, се изтъква, че e-CODEX е най-подходящата ИТ система и единствената, която е леснодостъпна. Разработването на друга децентрализирана система би означавало предизвикателствата, които вече са преодолени при разработването на e-CODEX, да възникнат отново“. „Едно от съществуващите решения е e-CODEX – система, разработена с финансовата подкрепа на ЕС от консорциум от държави членки през период от почти десет години. Понастоящем e-CODEX се използва за следното: система за взаимно свързване на бизнес регистрите (BRIS); взаимно свързване на националните регистри по несъстоятелност; шифровата система за обмен на електронни доказателства. В същото време, що се отнася до случаите на използване на основата на доброволно сътрудничество, e-CODEX все още не се прилага и използва от всички държави членки. В този контекст при обсъжданията в работната група държавите членки, в които понастоящем няма въведени ИТ системи, поддържащи електронни процедури, посочиха, че Комисията би могла да разгледа възможността за разработване на решение за образец за приложение за свързване за поддържаща система на национално равнище, при условие че сред делегациите е налице достатъчно силна и широка подкрепа за варианта за задължителна електронна комуникация. Всички системи ще трябва да бъдат оперативно съвместими в техническо отношение и да отговарят на еднакъв набор от технически спецификации (протоколи, стандарти, XML схеми и работни потоци).“

- за случаите на съвместно администриране да се дефинират в актовете за изпълнение отношенията между съвместните администратори и съдържанието на задължителните договорености между тях,
  - в актовете за изпълнение да се опишат гаранциите, осигуряващи достъп до ограничен брой упълномощени потребители,
  - в актовете за изпълнение да се определят във възможно най-големи подробности статистическите данни, които следва да бъдат събирани.
28. На последно място, ЕНОЗД остава на разположение на Комисията, Съвета и Европейския парламент, за да предоставя съвети на следващите етапи от този процес. Препоръките, отправени в настоящото становище, не засягат евентуални допълнителни коментари, които ЕНОЗД би могъл да направи по въпроси, възникнали на по-късен етап. Той напомня, че в съответствие с член 42, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 2018/1725 Комисията е длъжна да се консултира с ЕНОЗД при изготвянето на актове за изпълнение или делегирани актове, които имат въздействие върху защитата на правата и свободите на физическите лица по отношение на обработката на лични данни. Поради тази причина ЕНОЗД очаква да бъде консултиран на по-късен етап относно разпоредбите на проектите на актове за изпълнение или делегирани актове.

Брюксел, 13 септември 2019 г.

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI
Европейски надзорен орган по защита на данните
